

Svenska Barnläkarföreningen
The Swedish Paediatric Society

Verksamhetsberättelse 2019/2020

Medlemmar

Svenska Barnläkarföreningen har en positiv utveckling vad gäller antal medlemmar. Föreningen hade 2019-12-31 2138 medlemmar varav 1959 även var medlemmar i Sveriges Läkarförbund. 2018-12-31 var antalet 2109 respektive 1987. 4 medlemmar har avlidit under 2019. 60 personer har avslutat medlemskapet själva eller avslutats på grund av utebliven medlemsavgift i flera år och uteblivet svar på e-post och brev. Föreningen har fått 96 nya medlemmar.

Styrelsen

Ordförande Per Brolin

Vice ordförande Lena Hellström-Westas

Vetenskaplig sekreterare Synnöve Lindemalm

Facklig sekreterare Niklas Segerdahl

Kassör Svetlana Lajic

Ledamöter Henrik Arnell, Anna Bårtås, Matias Hagman, Anna Olivecrona och Maria van der Pals

BLU-representant Sara Olivecrona

Suppleant Peter Almgren

Styrelsen inledde arbetet på Barnveckan i Örebro. Höstens internat hölls i Gunnerud utanför Karlstad 23-24 september 2019. Fysiska styrelsemöten (i Stockholm) hölls 28 november 2019 och 24 januari 2020. Däremellan cirka ett telefonmöte i månaden. Protokoll finns tillgängliga för medlemmar via hemsidan.

Delföreningar och intresseföreningar

BLF:s del- och intresseföreningar gör ett för barnsjukvården mycket viktigt och omfattande arbete med bland annat utbildningsinsatser och framtagande av riktlinjer och vårdprogram. Delföreningarna skriver egna årsberättelser. Styrelsen och delföreningsrepresentanter har träffats vid två möten; dels i samband med Barnveckan i Örebro, dels den 28 november 2019 (i Stockholm). Samarbetet med delföreningarna är helt avgörande för att BLF:s verksamhet skall fungera väl och styrelsen vill tacka alla del- och intresseföreningar för gott samarbete under året och för värdefulla bidrag till arbetet med Barnveckan, remissvar och mycket mer.

Delföreningar 2019/2020

BLF's delförening för Allmänpediatrik och Hälsovård

Svensk barninfektionsförening

BLF's delförening för barn som far illa

Svensk Förening för Pediatrisk Endokrinologi och Diabetes

Global Barn- och Ungdomshälsa

Svensk Barnfetmaförening
Svensk Barnkardiologisk förening
Svensk Barnnefrologisk förening
Svensk Barnreumatologisk förening
Svensk förening för pediatrik akutsjukvård
Svensk förening för ungdomsmedicin
Svensk Neuropediatrik förening
Svenska Barnläkarföreningens delförening för allergi och lungmedicin
Svenska föreningen för pediatrik gastroenterologi, hepatologi och nutrition
Svenska Neonatalföreningen

Intresseföreningar 2019/2020

Arbetsgruppen Barnvaccinationer
Arbetsgruppen för medfödda ämnesomsättningssjukdomar
Barnendokrinologiska sällskapet, BES
BLF's arbetsgrupp, Cystisk fibros
BLF's sektion för Pediatrik hematologi och onkologi, PHO
Vårdplaneringsgruppen för pediatrik hematologi, VPH
Svensk Barnsmärtförening
Svensk Förening för Medicinsk Genetik
Svenska Barnläkarföreningens Intresseförening för Barn och Läkemedel

Barnveckan

Barnveckan har utvecklats till landets största utbildningsaktivitet för barnläkare och barnsjuksköterskor. På senare år har evenemanget även lockat flera andra av barnsjukvårdens professioner. Barnveckan 1-4 april 2019 ordnades i Örebro och samlade över 1000 deltagare. Temat var "Det svårt sjuka barnet" och veckan bjöd på ett brett och stimulerande urval av programpunkter. Veckan gick med ett ekonomiskt överskott, var god se ekonomisk berättelse.

Tyvärr har vi endast ett par veckor innan evenemanget tvingats ställa in Barnveckan 2020, som skulle ha arrangerats i Växjö 30 mars till 2 april. Detta på grund av coronaviruspandemin. Barnveckan i Växjö hade redan lockat drygt 800 anmälda deltagare och det är givetvis mycket tråkigt att den inte kan bli av. Förhoppningen är att en del av de planerade programpunkterna kan återkomma vid Barnveckan i Stockholm 2021. Det kommer att bli ett ekonomiskt underskott för BLF från den inställda Barnveckan 2020, men i skrivande stund är det ej klart hur stort underskottet blir. Dessbättre finns reserver från tidigare års evenemang för att hantera detta.

Samarbete och samordning med NPO barn och ungdomars hälsa

I syfte att skapa en mer jämlik vård i landet har Sveriges kommuner och regioner (SKR) initierat 18 nationella programområden (NPO). Barn och ungdomars hälsa utgör ett prioriterat sådant område. Arbetet startades våren 2018. BLF och dess delföreningar har en tät och nära dialog med NPO barn och ungdomars hälsa och vi uppskattar detta samarbete. Simon Rundqvist är ordförande för NPO barn och ungdomars hälsa och deltog bl.a. vid Barnveckan i Örebro. BLF:s ordförande har även deltagit vid ett av NPO gruppens möten under hösten 2019. Vi arbetar aktivt med att utnyttja den kompetens och kunskap som finns inom BLF:s delföreningar och integrera den i NPO strukturen.

Utredning: God och sammanhållen vård för barn och unga

Hösten 2019 offentliggjorde Regeringskansliet att man tillsätter en särskild utredning för god och sammanhållen vård för barn och unga i hela landet. För barnsjukvården är detta en mycket välkommen nyhet! Utredningen syftar till att uppnå likvärdig vård vid fysisk och psykisk hälsa, inkluderat förebyggande och hälsofrämjande insatser, och innebär förutsättningar att adressera många av de svårigheter som finns i vårdkedjor för barn och unga. Slutbetänkande ska lämnas i oktober 2021 med delredovisning i maj samma år. BLF har ett nära samarbete och pågående dialog med utredaren Peter Almgren, barnläkare och suppleant i BLF:s styrelse.

Remisser

Ett flertal remisser har besvarats under året, många i samarbete med delföreningar och arbetsgrupper. Remissvaren kan läsas på hemsidan (under fliken för medlemsinformation). Remisser som vi besvarat under detta verksamhetsår inkluderar följande:

- HPV vaccination för pojkar
- Nya regler för läkares BT och ST
- Neuropsykiatriska svårigheter och sex och samlevnad i lärarutbildningarna
- Screening för X-ALD
- Svenska Läkarförbundets forskningspolicy
- Nationellt vårdprogram för palliativ vård för barn och unga
- God och nära vård (pågående statlig utredning)
- Hälsoundersökning av barn i samhällsvård
- Nationella vaccinationsprogram
- Läkarförbundets politiska program (här kan nämnas att man efter BLF:s remissvar inkluderade en särskild paragraf om barn och ungdomars hälsa)

Utbildningsutskottet

Utbildningsutskottet bestod under 2019 av Eva Albinsson (ordförande), Bodil Schiller, Anna Undeman Asarnej, Ulrika Uddenfeldt Vort, Michele Compagno, John Terlinder, Anna Wålinder Österberg, Helena Velander, Marie Fredriksson, Per Friskopp, Åsa Myrelid och Daniel Holmgren. Adjungerade till utskottet har varit Synnöve Lindemalm och Per Brolin för BLF och Sara Olivecrona för BLU.

Utskottet gör ett betydelsefullt arbete för ST-utbildningen i pediatrik. Under hösten 2019 arbetade utskottet bl.a. med att i samråd med Socialstyrelsen ta fram ett delmål för barn och ungdomars hälsa i den nya föreskriften för BT och ST som Socialstyrelsen nyligen skickat ut på remiss. Utbildningsutskottet har också skrivit ett remissvar angående detta. Dessutom fortgår en regelbunden dialog med Socialstyrelsen angående SK-kurser, där barnmedicin är en av de specialiteter som har flest statligt finansierade SK-kurser.

Fortbildning för specialister

Utbildningsutskottet har även ett pågående arbete för förbättrad struktur för fortbildning för specialister och rekommendationer presenterades på Barnveckan i Örebro samt har publicerats på BLFs hemsida.

Specialistskrivningen fortsätter att genomföras årligen i samarbete mellan BLF:s utbildningsutskott och landets studierektorer i pediatrik. 2015 utvecklades en webbaserad modell för specialistskrivningen och ansvaret roterar mellan sjukvårdsregionerna. Detta har fallit mycket väl ut. 2019 var Sydöstra sjukvårdsregionen ansvariga och skrivningen genomfördes 25 oktober. Möjlighet finns att skriva diagnostiskt eller ”skarpt”. 2019 gjorde 45 läkare skrivningen skarpt, varav 37 fick godkänt resultat. Grattis till er (namnen har publicerats på BLF:s hemsida)!

BLU - Barnläkare under utbildning

BLU driver ett brett arbete för att förbättra ST-utbildningen i barn- och ungdomsmedicin. Den årliga utbildningsenkäten har genomförts. BLU har genomfört en konferens med utbyte av erfarenheter kring bl.a. kvalitetsarbete och vetenskapligt arbete under ST, samt en minikurs på temat akut nefrologi. Föreningen utser också mottagare av det ärofyllda priset Årets ST-handledare i pediatrik. Sara Olivecrona har varit ordförande 2019/2020.

BLF:s utskott för etik och barnets rättigheter

Utskottet utgjordes 2019 av Lisa Törnudd (ordförande), Nina Nelson, Anders Castor, Kristin Lindblom, Nils Lundin, Anna Ahlin, Anna Bärtås och Pernilla Leviner. Utskottet har handlagt remisser och bistått styrelse och medlemmar i flera frågor, bl.a. gällande omskärelse och uppgivenhetsyndrom.

Medlemskommunikation

Tidningen Barnläkaren

Barnläkaren utkom med sex nummer 2019 och hittills 2020 två nummer. Redaktör är Margareta Munkert Karnros och i redaktionskommittén har ingått Hugo Lagercrantz, Josef Milerad, Göran Wennergren, Anna Undeman Asarnej, Synnöve Lindemalm och Per Brolin. Tidningen distribueras till BLF:s medlemmar via post och finns tillgänglig för alla på den alltmer välbesökta hemsidan www.barnlakaren.se. Varje nummer har ett tema och en gästredaktör.

1/2019 Forskning, Ola Nilsson

2/2019 Barn och Infektioner, Anna Nilsson

3/2019 Elevhälsa, Josef Milerad

4/2019 Skelettsjukdomar/mineralrubbningar, Lars Sävendahl

5/2019 ”Normala barn” – finns de?, Sven-Arne Silfverdal

6/2019 Endokrinologi – puberteten, Jovanna Dahlgren

1/2020 Forskning, Diana Karpman

2/2020 Nutrition, Petter Malmborg

Hemsida, sociala medier och nyhetsbrev

Barnläkarföreningens hemsida, www.barnlakarforeningen.se, är nu väl utvecklad med 4000-6000 besökare per månad. Under 2019 har vi arbetat med att säkra teknisk kvalitet och tillgänglighet på hemsidan, bland annat genom byte av webbhotell. I stort sett alla delföreningar har nu sina hemsidor i den gemensamma strukturen, vilket underlättar läsbarhet och tillgänglighet. Nyheter publiceras regelbundet på hemsidan, och ett kalendarium finns tillgängligt där bl.a. relevanta möten, kurser och utbildningsaktiviteter annonseras. I samband med utbrottet av det nya coronaviruset och sjukdomen Covid-19 våren 2020 har vi skapat en särskild sektion på hemsidan för att samla pediatriiskt relevant information om sjukdomen.

BLF har även en aktiv Facebooksida med över 1000 gillare och även där publiceras nyheter, lästips samt aktuella frågor för barnläkare och andra intresserade. Barnveckan har en separat hemsida och finns på även representerad på Instagram. Under året har nyhetsbrev skickats ut via e-post till samtliga medlemmar i BLF vid ett par tillfällen.

ACTA Paediatrica

ACTA Paediatrica utges sedan 2016 enbart on-line. BLF:s medlemmar är oförändrat prenumeranter och når tidningen genom en inloggning via hemsidan. Ett medlemsmail skickas ut när ett nytt nummer finns tillgängligt och en sammanfattning görs i varje nummer av Barnläkaren.

Internationellt samarbete

Barnläkarföreningen har en långsiktig målsättning att öka det internationella samarbetet. Delföreningen för global hälsa driver ett mycket aktivt arbete med detta syfte. Lars Gelander och Maria Mossberg är sedan 2018 utsedda representanter i EAP (European Academy of Paediatrics) respektive IPA (International Pediatric Association). Lars har deltagit vid två EAP-möten under året och rapporterat till styrelsen. Maria har deltagit vid IPA:s världskongress i Panama 2019. Under våren 2020 kommer representanter för perioden 2021-2023 att utses och delföreningarna har fått möjlighet att nominera.

Almedalen 2019

BLF styrelsen var representerad under Almedalsveckan 2019 och vi ordnade två seminarium: "Har vi råd med risken att behandla barn med nya läkemedel?" samt "Digitala vårdmöten för barn – utmaningar och möjligheter". Båda spelades även in och gjordes tillgängliga online. Det blev givande och produktiva diskussioner, och en fin möjlighet att lyfta dessa viktiga frågor i samhällsdebatten. Dessutom hade flera av styrelsens ledamöter möjlighet att bevaka andra relevanta frågor under veckan, samt knyta värdefulla kontakter.

Rosén von Rosenstein priset

Ett glädjeämne under 2019 var utdelningen av Rosén von Rosenstein priset, som ägde rum under högtidliga former i Uppsala i september. Priset delas ut vart femte år, till minne av "pediatrikens fader" Nils Rosén von Rosenstein. BLF har varit delaktiga i att hantera nomineringar till priset. Vi vill även passa på att tacka organisationskommittén i Uppsala för deras gedigna arbete. Årets vinnare var Martin Ritzén (Stockholm), Andrew Pollard (Oxford, England) och Kris de Boeck (Leuven, Belgien). Samtliga höll inspirerande föreläsningar i samband med prisutdelningen. En rapport finns att läsa i tidningen Barnläkaren (nr.1/2020)

BLF blir medlemsförening i Svenska Läkaresällskapet (SLS)

Vi har inlett processen med att göra BLF till en medlemsförening enligt SLS nya medlemsstruktur. Beslut om detta fattades vid årsmötet i Örebro 2019. Arbetet med revision av BLF:s stadgar är nu i det närmaste klart och formellt beslut hoppas vi kunna ta vid årsmötet, som i år kommer att ske i digital form 21 april 2020. Förslaget till nya stadgar finns på BLF:s hemsida. Mer om den nya medlemsstrukturen finns att läsa på SLS hemsida.

Exempel på övriga områden som BLF arbetat med under året

Spädbarnsmisshandel

I samarbete med delföreningen för barn som far illa har BLF i oktober 2019 uppvaktat Barnombudsmannen för att lyfta frågan om spädbarnsmisshandel och uttrycka vår oro för den osäkerhet som följt i kölvattnet av SBU rapporten om skakvåld. Nästa steg är att vi tillsammans med delföreningen kommer att arrangera en paneldiskussion om frågan i samband med Barnrättsdagarna i Örebro (som flyttats fram till november 2020 p.g.a. coronautbrottet).

Barn i läger i Syrien

Tillsammans med SFBUP har BLF i två skrivelser uppmanat regeringen att säkra rätten till hälsa, stöd och skydd för barn i läger i Syrien. Vi har även deltagit i dialogmöten med Centrum mot Våldsbejakande Extremism samt gjort uttalanden i media i frågan.

Uppgivenhetssyndrom

Under hösten 2019 blossade en intensiv debatt upp kring barn med uppgivenhetssyndrom. Sammanfattningsvis kan sägas att frågan är komplex och mångfacetterad och även om tydliga exempel på förekomst av manipulation och simulering nu har förts fram så räcker det inte som förklaring till fenomenet som helhet. Evidensbasen i ämnet är otillräcklig, och fler studier behövs, inte minst uppföljningsstudier. Från BLF styrelsens sida försöker vi prioritera en mer balanserad diskussion, med fokus i första hand på att gemensamt arbeta för att barnen får bästa möjliga vård och omhändertagande framöver. Här är ett gott samarbete mellan olika specialiteter och professioner helt nödvändigt för att vi skall kunna hjälpa dessa barn. Glädjande nog har vi haft en utmärkt dialog och samarbete med våra kollegor i Svenska Föreningen för Barn- och Ungdomspsykiatri, inklusive ett gemensamt uttalande på föreningarnas respektive hemsidor. BLF har tillsammans med andra aktörer deltagit i ett dialogmöte med Socialstyrelsen i november 2019 och ytterligare dialogmöten finns inplanerade. Vår förhoppning är att detta skall leda till en konstruktiv väg framåt.

Könsdysfori hos barn och ungdomar

Även detta ämne har väckt en intensiv debatt i media under det gångna året. I samråd med delföreningen för endokrinologi och diabetes försöker vi från BLF:s sida bidra konstruktivt och nyanserat till debatten, och ni kan ta del av våra ställningstaganden på hemsidan. Vi fortsätter att bevaka frågan aktivt och har bl.a. följt SBU:s arbete med en rapport om kunskapsläget samt haft möten med företrädare för både patient- och föräldragrupper.

TransCent och rekommendationer för patientsäker neonatalvård

Vi har följt Neonatalföreningens och TransCent gruppens arbete, och från BLF styrelsen ställer vi oss bakom de rekommendationer som man har publicerat. BLF styrelsen representerades vid TransCent mötet i oktober, och vi följer det fortsatta arbetet med utformningen av dessa rekommendationer med intresse.

Restnoteringar av läkemedel

BLF har under året aktivt arbetat med denna fråga. Restnoterade läkemedel är ett stort internationellt problem som drabbar alla i vården, och särskilt utsatta, kroniskt sjuka patientgrupper. Sverige som är ett litet land med en begränsad marknad berörs som alla andra länder. BLF har i flera sammanhang belyst barns särskilda behov och hur barnsjukvården drabbas. Under året har Läkemedelsverket fått ett utökad uppdrag kring samordning och information kring restnoterade läkemedel. Inom barnsjukvården i Sverige har vi ett unikt

samarbete med ePed där vi även informerar om restnoterade läkemedel. På hemsidan eped.se finns ett avsnitt om restnoterade och avregistrerade läkemedel. Alla kan läsa informationen och vill du kunna skriva ett inlägg får du skapa ett enkelt login. Tyvärr beräknas antalet restnoterade läkemedel öka framöver. Just nu hanteras frågan på regeringsnivå och vi i BLF inväntar åtgärder. Om dessa åtgärder uteblir eller är otillräckliga behöver vi kraftsamla i denna viktiga fråga.

BLF 50 år och barnkonventionen blir svensk lag 2020

Vi har börjat skissera på sätt att uppmärksamma detta. Vi hoppas bl.a. kunna arrangera en fortbildningsdag eller motsvarande i samarbete med Svenska Läkaresällskapet under hösten 2020, även om planerna just nu är lite osäkra p.g.a. coronapandemin.

BLF och utbrottet av Covid-19

Liksom alla instanser inom sjukvården och hela samhället har BLF givetvis påverkats av den pandemi som nu drabbat världen. Barnveckan 2020 har som nämnts ovan ställts in, och vi arbetar för att hitta nya former för att kunna fortsätta föreningens arbete i dessa tider. Årsmötet kommer att hållas i digital form via Zoom den 21 april 2020. BLF har också skapat en sektion på hemsidan där vi samlar pediatrikt relevant information om Covid-19. Vi kommer även att ordna ett videomöte för landets verksamhetschefer inom pediatrik för utbyte av erfarenheter kring denna epidemi och vi bevakar läget aktivt för att eventuellt kunna göra ytterligare insatser framöver.

Karlstad 31 mars 2020

Per Brolin, ordförande, BLF